

Framtidens fossilfria elproduktion för en resilient och robust elförsörjning

Vill du bidra till utvecklingen av fossilfri elproduktion för en resilient och robust elförsörjning i framtidens elsystem är du välkommen att söka stöd.

Innehåll

Innehåll	2
1 Om utlysningen	3
1.1 Kategori A – Kärnkraft	4
1.2 Kategori B – Övrig fossilfri elproduktion	5
2 Viktiga datum	6
3 Vem kan söka?	7
4 Hur bedömer vi din ansökan?	7
5 Detta ska finnas med i ansökan	8
6 Så här ansöker du	8
7 Så mycket stöd kan en projektpart få	9
8 Vad händer efter att du lämnat in ansökan?	9
9 Utlisningen är en del av programmet Framtidens elsystem	10
10 Om du har frågor	11
Bilaga 1. Regler för olika typer av stöd	12
1 De typer av stöd som ges i den här utlysningen	12
1.1 Stöd till aktörer som bedriver icke-ekonomisk verksamhet	12
1.2 Stöd till företag för forsknings- och utvecklingsprojekt ..	13
2 Finansiering från andra organisationer än Energimyndigheten	16
2.1 Finansiering genom andra offentliga medel	18
3 Stöd till internationella aktörer	18

1 Om utlysningen

Energimyndigheten utlyser ca 270 miljoner kronor till projekt för att ta fram kunskap och lösningar som bidrar till utvecklingen av fossilfri elproduktion för en resilient och robust elförsörjning i framtidens elsystem. Elektrifiering är en av nyckellösningarna för att genomföra en energi- och klimatomställning, i synnerhet för industri- och transportsektorerna som står för de största klimatutsläppen. Den svenska energiomställningen innebär genomgripande förändringar av elsystemet – från produktion och användning till styrning och ansvar. För att möjliggöra en robust, resilient och konkurrenskraftig fossilfri elproduktion behövs ny forskning och innovation som adresserar tekniska, systemmässiga och samhällsliga utmaningar. Vill du bidra med ett projekt? Då är du välkommen att söka stöd!

Den pågående energiomställningen förändrar hur, var och när el produceras och används samt vem som producerar och använder elen. Det svenska elsystemet befinner sig i en period av genomgående och stora förändringar, både på produktions- och användarsidan. Det finns många utmaningar och frågeställningar som är gemensamma för alla fossilfria kraftslag även om utgångspunkterna kan variera. Energimyndigheten har identifierat ett antal områden och utmaningar där det behövs forskning och innovation för att skapa hållbara lösningar och ökad kunskap för fossilfri elproduktion. Utlysningen är en viktig del för att nå myndighetens mål om att finansiera forskning och innovation inom kärnkraftsområdet motsvarande minst 600 miljoner kronor åren 2025-2028.

Konkurrenskraftiga lösningar inom fossilfri elproduktion kan bidra till att stärka Sveriges exportmöjligheter och lyfta Sverige som ett föregångsland inom elsektorn. Utbyggnaden av fossilfri elproduktion och dess integrering i elsystemet påverkar förstås andra samhällsintressen. Tillståndprocesser för ny elproduktion behöver effektiviseras. Att utifrån ett samhällsperspektiv med helhetssyn för alla intressen skapa samspel och lösa intressekonflikter är viktiga forskningsfrågor.

I energiomställningen behöver ökade risker och hot hanteras, vilket ställer högre krav på att elsystemet är resilient och robust. Ett motståndskraftigt elsystem är avgörande för att hantera klimatförändringar, möta antagonistiska hot och klara den strukturella omställningen mot ökad elektrifiering.

Programmet Framtidens elsystem är det största tematiska programmet och finansierar forsknings- och innovationsprojekt som belyser utmaningar kopplat till elproduktion, elanvändning och framtidens elnät. Programmet syftar till att främja omställningen mot ett hållbart energisystem genom att underlätta elektrifiering av andra sektorer, bidra till planerings- och leveranssäkerhetsmålen och verka för ett elsystem karaktäriserat av försörjningstrygghet, konkurrenskraft samt ekologisk och social hållbarhet.

Utlysningen finansierar forsknings- och innovationsprojekt inom fossilfri elproduktion och är en del av programmet Framtidens elsystem. Projekt som får stöd ska ha potential att bidra till utvecklingen av fossilfri elproduktion för en resilient och robust elförsörjning, samt även bidra till ett eller flera av programmets mål med fokus på fossilfri elproduktion:

- Nya och effektivare lösningar för elproduktion och försörjningstrygghet har tagits fram.
- Kunskap och lösningar för att minimera intressekonflikter har tagits fram.
- Kunskapen om hur elsystemet påverkar och påverkas av olika grupper i samhället har ökat.
- Nya lösningar som bidrar till att stärka Sveriges exportmöjligheter och lyfta Sverige som ett föregångsland inom elsektorn har tagits fram.
- Potentiella innovativa framtida produkter och tjänster har identifierats.
- Sverige har stärkt sin konkurrenskraft inom elsektorn genom satsningar på ökad kompetens och innovativa lösningar.

Utlysningen avser stöd i form av bidrag till projekt som tar sig an utmaningar kopplade till fossilfri elproduktion i framtidens elsystem. Utlysningen är indelad i två kategorier enligt nedan. Energimyndighetens ambition är att fördela stödet mellan de två kategorierna, där omkring 170 miljoner kronor avsätts för kategori A Kärnkraft samt omkring 100 miljoner kronor till kategori B Övrig fossilfri elproduktion, totalt ca 270 miljoner kronor. Fördelningen mellan kategorierna är preliminär och kan komma ändras baserat på inkomna ansökningar.

❖ **Kategori A: Kärnkraft**

❖ **Kategori B: Övrig fossilfri elproduktion**

Nedan beskrivs exempel på utmaningar och forskningsområden som skulle kunna vara relevanta (men ej exkluderande) för respektive kategori.

1.1 Kategori A – Kärnkraft

Reaktordesign, ny kärnteknik & fusion

Utveckling av små modulära reaktorer (SMR), större konventionella reaktorer, fjärde generationens kärnkraft och elproduktion genom fusion är centrala områden för ökad kunskap om framtidens energisystem.

Åldershantering, drifttidsförlängning & effekthöjning

Fördjupad forskning krävs kring materialutmattning, korrosion, reaktorfysik, stödsystem och cybersäkerhet för att driva existerande reaktorer säkert under längre tid. Drifttidsförlängning och effekthöjning är viktiga inslag för att optimera nyttan i befintliga anläggningar. Forskning om lösningar för återanvändning av kärnbränsle behövs för att minska avfall och öka resurseffektiviteten.

Ekonomiska perspektiv

Det finns behov av att analysera ekonomiska förutsättningar för investeringar i kärnkraft, anpassa elproduktionen efter elmarknadens villkor och hantera resurs- och komponentbrist. Dessa faktorer är avgörande för att säkerställa långsiktig konkurrenskraft och stabilitet.

Kärnavfall & slutförvar

Utveckling av robusta slutförvar, effektiva återvinningsmetoder och avfallshantering anpassad till ny reaktorteknik är avgörande för att möta framtidens säkerhets- och hållbarhetskrav.

Regelverk & tillståndsprocesser

Studier behövs för att utforma lagar, normer och ansvarsmodeller som är flexibla nog att hantera nya tekniker utan att bromsa investeringar eller byggen. Anpassning och utveckling av regelverk och effektivare tillståndsprocesser är centrala för att möjliggöra snabbare och säkrare etablering av ny kärnkraft.

Kärnkraftens roll i energisystemet

Kärnkraften kan bidra med systemtjänster till elsystemet, såsom frekvensreglering och spänningsstöd, samt möjliggöra samproduktion av el, vätgas och värme för fjärrvärmenät. Detta ställer nya krav på teknik, styrning och samspel med övriga delar av elsystemet, vilket motiverar forskning och innovation för att utveckla, verifiera och integrera dessa lösningar i ett robust och flexibelt energisystem.

Samhälleliga perspektiv

Forskning om legitimitet, samhällsnytta, demokratisk delaktighet och kommunikation är viktig, särskilt gällande lokalisering och acceptans för nya anläggningar. Lösningar för samexistens, hantering av intressekonflikter och social acceptans är en del av detta arbete.

1.2 Kategori B – Övrig fossilfri elproduktion

Det finns behov av ökad kunskap om utmaningar och lösningar kopplat till kraftslag såsom vattenkraft, pumpkraft, vindkraft, solkraft, havsenergi och kraftvärme samt vätgasens roll i elproduktion. Exempel på forskningsbehov följer nedan.

Teknik och innovation

Utveckling av nya tekniska lösningar, komponenter och delsystem är avgörande för att öka effektiviteten och flexibiliteten i energisystemet. Detta innefattar innovativa produktionsmetoder, systemoptimering för att hantera variabel produktion och lösningar som stärker systemets robusthet och försörjningstrygghet. Möjligheten att leverera nya tjänster till elsystemet, såsom nätstabilisering och reaktiv effekt, är en viktig del av framtidens lösningar.

Drift och tillförlitlighet

Förbättrad driftsäkerhet och tillförlitlighet kräver ökad kunskap och utveckling av strategier för etablering, drift och underhåll av anläggningar.

Ekonomiska perspektiv

Forskning och utveckling behövs för att utveckla systemtjänster till elsystemet, såsom frekvensreglering och spänningsstöd, samt möjliggöra samproduktion av el, vätgas och värme för fjärrvärmenät. Kostnadseffektivitet är avgörande för att stärka konkurrenskraften och forskningsinsatser bör därför inriktas på att minska kostnader. Därutöver behöver kunskapen ökas om affärsmodeller, investeringsförutsättningar och marknadslösningar, samt resursanvändningen optimeras under hela livscykeln för elproduktionsanläggningar.

Regelverk & tillståndsprocesser

Ökad kunskap behövs för att utforma lagar, normer och ansvarsmodeller som är flexibla nog att hantera nya tekniker utan att bromsa investeringar eller byggen. Anpassning och utveckling av regelverk och effektivare tillståndsprocesser är centrala för att möjliggöra snabbare och säkrare etablering av ny fossilfri el.

Samhälleliga perspektiv

Forskning om legitimitet, samhällsnytta, demokratisk delaktighet och kommunikation är viktig, särskilt gällande lokalisering och acceptans för nya anläggningar. Lösningar för samexistens, hantering av intressekonflikter och social acceptans är en del av detta arbete.

2 Viktiga datum

Tidplan för inlämning av skiss och ansökan:

- Sista dag för inlämning av ansökan: 28 april 2026
- Beslut fattas löpande fram till november 2026
- Tidigaste projektstart: 1 november 2026
- Projektet ska avslutas senast: 31 december 2029

På Mina sidor heter utlysningen ”**Framtidens fossilfria elproduktion för en resilient och robust elförsörjning**”.

3 Vem kan söka?

Energimyndigheten vänder sig i denna utlysning till:

- Företag (juridiska personer)
- offentlig sektor
- universitet och högskolors samhällsvetenskapliga, humanistiska, tekniska och naturvetenskapliga discipliner
- institut

Projekt där olika typer av aktörer (t.ex. bransch, akademi och forskningsinstitut) samverkar ses som positivt.

Privatpersoner och enskilda firmor kan dock ej söka stöd.

4 Hur bedömer vi din ansökan?

Energimyndigheten bedömer projektförslagen enligt kriterier nedan.

- Potential för energi- och klimatomställningen
 - I vilken grad bidrar projektet med att uppfylla utlysningens syfte att främja en fossilfri elproduktion för en resiliент och robust elförsörjning?
 - Hur väl beskrivs det befintliga kunskapsläget?
 - Finns det ett identifierat behov för projektets resultat?
- Innovationshöjd och/eller vetenskaplig kvalitet
 - I vilken grad bidrar projektet till att föra forskning- och innovationsfronten framåt?
 - I vilken grad innefattar projektet en ny idé eller innovation?
 - I vilken grad tillgodoses ett behov i förhållande till befintliga lösningar?
- Mål och genomförbarhet
 - Har projektet en relevant aktörskonstellation med rätt kompetens och rätt resurser?
 - Har projektet mål som är mätbara, konkreta, väldefinierade och rimligt ambitiösa?
 - Är förslaget till arbetsplan konkret och tidsmässigt realistisk?
 - Är budgeten rimlig i förhållande till de tänkta insatserna och målen?
 - Är köns- och genusperspektivet relevant för projektet och i så fall hur väl inarbetas detta i projektgenomförandet?
 - Finns det en medvetenhet kring jämställdheten vid projektgruppens sammansättning, arbetsfördelning och arbetsvillkor?

- Nyttiggörande och/eller spridning
 - I vilken grad finns tydliga målgrupper och/eller slutanvändare för projektresultatet och beaktas deras behov?
 - I vilken mån kan projektet komma till nytta, till exempel genom kunskapsuppbyggnad, policyutveckling eller nya lösningar?
 - I vilken grad finns det en ändamålsenlig plan för hur resultaten ska nyttiggöras, kommuniceras och spridas till relevanta målgrupper?
 - I vilken grad är intressenter av resultaten definierade och involverade, exempelvis genom samarbeten eller referensgrupp?

5 Detta ska finnas med i ansökan

Var noga när du skriver din ansökan och bifoga relevant material. Läs mer om vad ansökan ska innehålla i **Manual för att ansöka om och hantera stöd till forskning och innovation via Mina sidor**

(<https://www.energimyndigheten.se/491cfb/globalassets/sharepoint-dokument/process-dokument/publicerade-dokument/manual-for-forskningsansokningar-via-mina-sidor.pdf>).

Om projektet inkluderar patentkostnader och immateriella rättigheter ska detta specificeras i ett enskilt arbetspaket i ansökan. Exempel på aktiviteter som kan ingå i arbetspaketet är: Arbete med strategi för immateriella tillgångar (IP-strategi), samt arbete med framtagande av patentansökningar, varumärkesansökningar, designskydd (gäller dock inte årsavgifter till Patent och registreringsverket (PRV)). Maximalt stödbelopp för stöd till patentkostnader är i denna utlysning 250 000 kronor per projekt. För att kunna erhålla stöd måste företaget uppfylla villkoren i artikel 28 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014, läs mer i avsnitt *Innovationsstöd till små och medelstora företag* nedan.

- Bifoga projektledarens och andra nyckelpersoners CV på max en A4-sida vardera.
- Bifoga eventuella figurer och bilder som du hänvisar till i texten. Observera att projektbeskrivningen ska framgå av ansökningsformuläret och ska inte bifogas som bilaga. Bilagorna ska tydligt komplettera ansökningsformuläret och inte innehålla samma information som ansökningsformuläret.

[Mer om hur Energimyndigheten behandlar personuppgifter.](#)

6 Så här ansöker du

Följ dessa steg för att underlätta handläggningen av din ansökan:

- Använd e-tjänsten ”Finansiering av forskning, innovation och affärsutveckling” på **Mina sidor** för att skriva din ansökan (<https://minasidor.energimyndigheten.se>)

- Börja med att ansöka om **behörighet att få företräda koordinatören**, det vill säga den organisation som ska samordna projektet, som ska ta emot stödet från Energimyndigheten och som ska vidarebefordra stöd till de eventuellt övriga stödmottagare som deltar i projektet. **Ansök om behörighet i god tid**, eftersom det kan ta ett par dagar att få behörigheten. Du får ett mejl när er ansökan om behörighet har godkänts.
- När du har fått behörighet till e-tjänsten har du tillgång till formuläret ”Ansökan om finansiering av forskning, innovation och affärsutveckling”, som du ska fylla i och skicka in.

Lämna in ansökan senast 2026-04-28 kl. 23.59. Vi lämnar support fram till kl. 16.00 samma dag.

7 Så mycket stöd kan en projektpart få

Hur stor andel av kostnaderna varje projektpart kan få stöd för beror bland annat på

- hur stora stödberättigande kostnader som projektparten har
- om projektparten är ett företag eller bedriver icke-ekonomisk verksamhet
- om projektparten är ett litet eller medelstort företag (SMF)
- vilken forskningskategori som aktiviteterna i projektet anses motsvara.

Alla kostnader i projektet ska vara faktiska och reviderbara vilket innebär att de ska särredovisas i bokföring.

I den här utlysningen ger vi följande typer av stöd:

- Stöd till aktörer som bedriver icke-ekonomisk verksamhet, såsom exempelvis universitet, högskolor, kommuner och forskningsinstitut.
- Stöd till företag för forsknings- och utvecklingsprojekt inom kategorierna grundforskning, industriell forskning, experimentell utveckling och genomförbarhetsstudie.

Stöd av mindre betydelse (de minimis) tillämpas inte i denna utlysning.

För utförligare information om stödnivåer, stödberättigande kostnader och typ av verksamhet se [Bilaga 1](#). Se också de [allmänna villkor](#) som gäller ansökningar som beviljas stöd.

8 Vad händer efter att du lämnat in ansökan?

Er ansökan kommer att utvärderas i konkurrens med övriga inkomna ansökningar

i utlysningen. Bedömningsprocessen består av följande fyra steg:

1. Kontroll att ansökan uppfyller grundläggande formaliakrav specificerade i utlysningen.
2. Bedömning av experter, där varje bedömare gör en enskild granskning av ett antal ansökningar. Utlåtande samt betyg ges för varje bedömningskriterium i en 5-gradig skala. Minst tre experter granskar varje ansökan.
3. Ett bedömningsmöte med bedömarna där de individuella bedömningarna kompletteras med en dialog.
4. Energimyndigheten gör en sammanvägning och slutlig bedömning av ansökningarna där bedömarnas utlåtanden och betyg inkluderas. I sammanvägning beaktas bland annat fördelning mellan utlysningens områden, programmets samlade projektportfölj, budget samt aktörers sammansättning

Det är den version av ansökan som du skickat in före utlysningens stängningsdatum som ligger till grund för Energimyndighetens bedömning.

Energimyndigheten kan komma att begära att du lämnar in en komplettering av ansökan om vi finner skäl för det.

Energimyndigheten kan komma att ta en kreditupplysning på sökande företag, projektparter, ägare och styrelse.

Kommunikation under handläggningen av din ansökan kommer främst att ske genom Mina sidor.

Energimyndigheten fattar beslut om bifall eller avslag för er ansökan och beaktar då bedömningar enligt kriterierna ovan. Du får kort därefter ett besked av oss om vilket beslut som fattats och skäl till beslutet.

Du kan följa vad som händer i ditt ärende på Mina sidor.

Utbetalning av stödet sker enligt den utbetalningsplan som finns i beslutet. För mer information om utbetalning, se Allmänna villkor för stöd som följer med beslutet om stöd.

9 Utlysningen är en del av programmet Framtidens elsystem

Forskningsprogrammet Framtidens elsystem utgör en av Energimyndighetens huvudsakliga satsningar på forskning och utveckling relaterad till elsystemet och

finansierar forsknings- och innovationsprojekt som belyser utmaningar kopplat till elproduktion, elanvändning och framtidens elnät.

Programmet ska främja omställningen mot ett hållbart energisystem genom att underlätta elektrifiering av andra sektorer och samtidigt verka för ett elsystem karaktäriserat av försörjningstrygghet, konkurrenskraft samt ekologisk och social hållbarhet.

Programmet pågår under åren 2022 till och med 2029 men kan komma att förlängas vid behov. Budgetramen är omkring 1,3 miljarder för hela programperioden.

10 Om du har frågor

Vi på Energimyndigheten svarar gärna på eventuella frågor om utlysningen. Vi får dock inte kommentera projektidéer eller lämna rekommendationer utan kan endast svara på frågor om själva utlysningen.

Tänk på att det brukar vara många som ringer sista dagen som utlysningen är öppen och att det därför kan vara svårare att få hjälp då. Energimyndigheten finns endast tillgänglig för frågor fram till klockan 16.00, därefter kan du inte räkna med att få hjälp och stöd.

Observera att ansökningar till denna utlysning sker i [Mina Sidor](#). Anvisningar för hur du går tillväga finns i [Manual för forsknings-ansökningar via Mina sidor](#).

Vid frågor om utlysningen ber vi dig att i första hand mejla din fråga till elsystem.forskningochinnovation@energimyndigheten.se.

Vid behov av muntlig kontakt går det bra att kontakta någon av följande handläggare.

- Andreas Gustafsson, 016-544 23 28
- Weronica Linderöth, 016-544 21 33
- Lina La Fleur, 016-544 24 39
- Jonas Pettersson, 016-542 06 37

För teknisk support och frågor om behörighet, kontakta registrator@energimyndigheten.se
Telefon: 016-544 20 00

Bilaga 1. Regler för olika typer av stöd

1 De typer av stöd som ges i den här utlysningen

1.1 Stöd till aktörer som bedriver icke-ekonomisk verksamhet

Stöd lämnas enligt 4 § förordning (2008:761) om stöd till forskning och utveckling samt innovation inom energiområdet.

Projektparter som inte bedriver ekonomisk verksamhet (såsom exempelvis universitet, högskolor, kommuner och forskningsinstitut, i den utsträckning arbetet bedrivs inom den icke-ekonomiska verksamheten) kan få stöd med upp till 100 procent av projektpartens stödberättigande kostnader i projektet. För att kunna erhålla stöd måste projektet uppfylla villkoren i artikel 25, 28 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014. Följande regler gäller för indirekta kostnader när stödmottagaren bedriver icke-ekonomisk verksamhet:

- 1 Universitet och högskola får göra påslag för indirekta kostnader enligt den fullkostnadsprincip som de tillämpar. Universitet och högskola behöver i sin bokföring bara särredovisa stödberättigande kostnader motsvarande bidragsbeloppet.
- 2 Följande organisationer får, när de deltar i projektet i sin icke-ekonomiska verksamhet, ta upp faktiska indirekta kostnader till ett belopp motsvarande högst 45 procent av sina stödberättigande lönekostnader:
 - forskningsorganisationer som är
 - aktiebolag eller handelsbolag där staten direkt eller indirekt utövar ett rättsligt bestämmande inflytande, eller
 - stiftelser i vilka regeringen utser en eller flera styrelseledamöter
 - statliga myndigheter (andra än universitet och högskolor) som enligt sin instruktion ska bedriva egen forskning.
- 3 Stödmottagare som är företag (stödmottagare som bedriver ekonomisk verksamhet) får ta upp faktiska **indirekta kostnader**, dock högst med ett belopp som motsvarar 30 procent av sina stödberättigande lönekostnader. Detta gäller också om en stödmottagare bedriver både ekonomisk och icke-ekonomisk verksamhet, om projektet genomförs i den ekonomiska verksamheten.

Villkoret om högst 45 procent gäller förutsatt att organisationen genom regeringsbeslut får medel för att bedriva oberoende forskning. Om organisationen även bedriver ekonomisk verksamhet som exempelvis uppdragsforskning ska verksamheterna redovisas separat. Om organisationen deltar i projektet med sin ekonomiska verksamhet gäller villkoret i punkt 3.

1.2 Stöd till företag för forsknings- och utvecklingsprojekt

Hur stort stöd ert företag kan få styrs av EU:s statsstödsregler. Ni kan få stöd i enlighet med förordning (EU) nr 651/2014¹. Stödets storlek beror bland annat på vilka projektaktiviteter ert företag avser att genomföra och i vissa fall även på företagets storlek. I vissa fall gäller en högsta tillåten stödnivå, uttryckt som en procentsats (%) av de stödberättigande kostnaderna, medan i andra fall gäller en högsta tillåten beloppsgräns.

Stöd för forsknings- och utvecklingsprojekt lämnas till företag enligt 12 § förordning (2008:761) om stöd till forskning, utveckling och innovation inom energiområdet. För att kunna erhålla stöd måste företag uppfylla villkoren i artikel 25 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.

Som företag betraktas varje enhet, oberoende av juridisk form, som bedriver ekonomisk verksamhet. Med ekonomisk verksamhet avses att tillhandahålla varor eller tjänster på en marknad.

Stödberättigande kostnader

Följande kostnader är stödberättigande om projektaktiviteterna som du söker stöd för utgör forskning eller utveckling enligt artikel 25 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014:

- a) Personalkostnader: forskare, tekniker och annan stödpersonal i den omfattning som de arbetar med projektet.
- b) Kostnader för instrument och utrustning i den utsträckning och under den tid som de används för projektet. Om instrumenten och utrustningen inte används under projektets hela livscykel anses endast de avskrivningskostnader som motsvarar forskningsprojektets livscykel, beräknade på grundval av allmänt accepterade redovisningsprinciper, vara stödberättigande.
- c) Kostnader för byggnader och mark i den utsträckning och under den tid som de används för projektet. När det gäller byggnader anses endast de avskrivningskostnader som motsvarar forskningsprojektets livscykel, beräknade på grundval av allmänt accepterade redovisningsprinciper, vara stödberättigande. För mark är kostnader för överlåtelse på affärsmässiga villkor eller faktiska kapitalkostnader stödberättigande.
- d) Kostnader för kontraktsforskning, kunskap och patent som köps eller hyrs in från externa källor på marknadsmässiga villkor, samt kostnader för

¹ Kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 av den 17 juni 2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget (EUT L 187 26.6.2014, s. 1), senast ändrad genom kommissionens förordning (EU) 2023/1315 av den 23 juni 2023 (EUT L 167, 30.6.2023, s. 1).

konsulttjänster och motsvarande tjänster som används uteslutande för forskningsverksamheten.

- e) Andra allmänna omkostnader och andra driftskostnader, inklusive kostnader för materiel, förrådsartiklar och liknande produkter, som uppkommit som direkt följd av ett projekt.

Stödmottagare som är företag (stödmottagare som bedriver ekonomisk verksamhet) får ta upp faktiska indirekta kostnader, dock högst med ett belopp som motsvarar 30 procent av sina stödberättigande lönekostnader. Detta gäller också om en stödmottagare bedriver både ekonomisk och icke-ekonomisk verksamhet, om projektet genomförs i den ekonomiska verksamheten.

Projektaktiviteterna delas in i forskningskategorier

Den maximala stödnivån som ett företag kan få beror på vilken forskningskategori som aktiviteterna i projektet anses motsvara. Aktiviteterna i projektet kan även anses motsvara flera olika forskningskategorier. De maximalt tillåtna stödnivåerna som ett företag kan få för forsknings- och utvecklingsprojekt framgår av artikel 25 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014. I Tabell 1 nedan beskrivs de olika forskningskategorierna. Av Tabell 3 framgår sedan de maximala stödnivåerna.

Tabell 1. Klassning av forskningsaktiviteter i forskning och utvecklingsprojekt

Genomförbarhetsstudie	utvärdering och analys av potentialen för ett projekt som syftar till att stödja beslutsprocessen genom att objektivt och rationellt avslöja projektets starka och svaga sidor, möjligheter och risker samt att identifiera de resurser som krävs för att genomföra det, och slutligen utsikterna för att projektet blir en framgång.
Grundforskning	experimentellt eller teoretiskt arbete som i första hand syftar till att förvärva ny kunskap om de grundläggande orsakerna till fenomen och iakttagbara fakta, och som inte syftar till någon direkt kommersiell tillämpning eller användning.
Industriell forskning	planerad forskning eller kritisk analys, som syftar till att förvärva ny kunskap och nya färdigheter för att utveckla nya produkter, processer eller tjänster, eller för att markant förbättra befintliga produkter, processer eller tjänster. Detta inbegriper skapandet av komponenter som utgör delar av komplexa system, och kan inbegripa byggande av prototyper i laboratoriemiljö eller i en miljö med simulerade gränssnitt till befintliga system och till pilotverksamhet, om detta är nödvändigt för den industriella forskningen, särskilt för allmän teknikvalidering.

**Experimentell
utveckling**

att förvärva, kombinera, forma och använda befintliga vetenskapliga, tekniska, näringslivsmässiga och andra relevanta kunskaper och färdigheter med syftet att utarbeta nya eller förbättrade produkter, processer eller tjänster. Detta kan också innebära t.ex. verksamheter som syftar till konceptuell definition, planering och dokumentation av nya produkter, processer eller tjänster.

Experimentell utveckling kan innebära utformning av prototyper, demonstration, pilotarbete, testning och validering av nya eller förbättrade produkter, processer eller tjänster i miljöer som motsvarar realistiska driftsförhållanden, där det primära syftet är att göra ytterligare tekniska förbättringar på de produkter, processer eller tjänster som ännu inte är fasta. Detta kan omfatta utveckling av en kommersiellt användbar prototyp eller ett pilotarbete som med nödvändighet är den slutliga kommersiella produkten och som är alltför dyr att producera för att endast användas för demonstration och utvärdering.

Experimentell utveckling innebär inte rutinmässiga eller återkommande ändringar av befintliga varor, tillverkningsmetoder, tillverkningsprocesser, tjänster eller andra pågående verksamheter även om dessa ändringar kan innebära förbättringar.

Observera att om företaget som Energimyndigheten beviljar stöd till har fått eller får finansiering till projektet i form av annat offentligt stöd (såsom annat statligt, regionalt eller kommunalt stöd), måste man ta hänsyn till detta stöd vid uträkning av hur stort stöd som företaget kan få från Energimyndigheten. Enligt EU:s statsstödsregler får det *sammanlagda* offentliga stödet som företaget beviljats för samma stödberättigande kostnader inte överskrida de maximala stödnivåerna som anges i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.

Stödets storlek beror på företagets storlek

Den maximala stödnivån som ett företag kan få för forsknings- och utvecklingsprojekt beror också på företagets storlek. Om sökanden är ett litet eller medelstort företag får stödnivån höjas med 20 respektive 10 procentenheter, vilket framgår av artikel 25 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.

Företagens storlek bestäms enligt reglerna i bilaga I till kommissionens förordning (EU) nr 651/2014. Reglerna beskrivs även i kommissionens *Användarhandledning om definitionen av SMF-företag*². Vid bedömning av ett företags storlek måste man ta hänsyn till antalet anställda, årsomsättning och balansomslutning samt till företagets eventuella förbindelser till andra företag.

För att kunna räknas som ett **litet företag** krävs det dels att företaget har färre än 50 anställda, dels att *antingen* företagets årsomsättning *eller* balansomslutning inte överstiger 10 miljoner euro per år. För att kunna räknas som ett **medelstort** företag krävs dels att företaget har färre än 250 anställda, dels att företagets årsomsättning inte överstiger 50 miljoner euro *eller* att företagets balansomslutning inte överstiger 43 miljoner euro. Företag som överskrider gränserna för ett medelstort företag räknas som ett **stort** företag, se tabell 2. Detta framgår av artikel 2 i bilaga I till kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.

² Handledningen finns tillgänglig på Europeiska unionens publikationsbyråns hemsida <https://op.europa.eu/sv/publication-detail/-/publication/756d9260-ee54-11ea-991b01aa75ed71a1/language-sv>

Tabell 2. Definition av företagens storlek

Storlek	Antal anställda*	Årsomsättning eller balansomslutning**
Småföretag	< 50	≤ 10 milj. €
Medelstora företag	< 250	≤ 50 milj. € resp. ≤ 43 milj. €
Stora företag	≥ 250	> 50 milj. € resp. > 43 milj. €

*) Med anställda avses inte bara löntagare utan även ägare som arbetar i företaget utan att vara anställda och konsulter som befinner sig i en beroendeställning till företaget.

**) Uppgifter från det senast godkända räkenskapsåret beaktas. För att ett tröskelvärde ska anses passerat ska företaget ha haft högre eller lägre värden under två år i rad.

Även företags relation till andra företag påverkar bedömningen av företags storlek. Av betydelse är främst företags ägare och graden av kontroll som andra företag utövar över företaget. Hur ägarförhållanden och graden av kontroll påverkar bedömningen av företags storlek beskrivs närmare i artikel 3 i bilaga I till kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 samt på sidorna 15–23 i kommissionens *Användarhandledning om definitionen av SMF-företag*.

I tabellen nedan framgår den maximala stödnivån som kan lämnas till aktörer för forsknings- och utvecklingsprojekt.

Tabell 3. Översikt maximala stödnivåer

Typ av forskning och utveckling	Små företag	Medelstora företag	Stora företag	Icke-ekonomisk verksamhet*
Genomförbarhetsstudie	70 %	60 %	50 %	100 %
Grundforskning	100 %	100 %	100 %	100 %
Industriell forskning	70 %	60 %	50 %	100 %
Experimentell utveckling	45 %	35 %	25 %	100 %

*) Till exempel universitet och forskningsinstitut.

1.3 Innovationsstöd till små och medelstora företag

Innovationsstöd till små och medelstora företag lämnas enligt 15 § förordning (2008:761) om stöd till forskning och utveckling samt innovation inom energiområdet och i enlighet med artikel 28 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.

Följande kostnader är stödberättigande:

- Kostnader för att anskaffa, validera och försvara patent och andra immateriella tillgångar.
- Kostnader för utstationering av högkvalificerad personal från en organisation för forskning och kunskapsspridning eller ett stort företag, som arbetar med forskning, utveckling och innovation i en nyinrättad funktion inom det stödmottagande företaget och som inte ersätter annan personal.

- c) Kostnader för innovationsrådgivningstjänster och innovationsstödjande tjänster, inbegripet tjänster som tillhandahålls av forskningsinstitut och organisationer för kunskapsspridning, forskningsinfrastrukturer, testnings- och experimentinfrastruktur eller innovationskluster.

Med **immateriella tillgångar** avses tillgångar som saknar fysisk eller finansiell gestaltning, t.ex. patent, licenser, know-how eller andra immateriella rättigheter.³

Med **innovationsrådgivningstjänster** avses rådgivning, stöd eller utbildning på områdena kunskapsöverföring, förvärv, skydd eller utnyttjande av immateriella tillgångar eller användning av standarder och föreskrifter i vilka de ingår, samt rådgivning, stöd eller utbildning som gäller införande eller användning av innovativ teknik och innovativa lösningar (inbegripet digital teknik och digitala lösningar).⁴

Med **innovationsstödjande tjänster** avses tillhandahållande av kontorslokaler, databaser, molntjänster och datalagringstjänster, bibliotek, marknadsundersökningar, laboratorier, kvalitetsmärkning, testning, experiment och certifiering eller andra närliggande tjänster, inbegripet sådana tjänster som tillhandahålls av forskningsinstitut och organisationer för kunskapsspridning, forskningsinfrastruktur och testnings- och experimentinfrastruktur eller innovationskluster, i syfte att utveckla mer effektiva eller tekniskt avancerade produkter, processer eller tjänster, inbegripet genomförande av innovativ teknik och innovativa lösningar (inbegripet digital teknik och digitala lösningar).⁵

Innovationsstöd till små och medelstora företag får lämnas med maximalt 50 procent av de stödberättigande kostnaderna. När det gäller kostnader för **innovationsrådgivningstjänster** och **innovationsstödjande tjänster**, får stödnivån dock höjas upp till 100 procent av de stödberättigande kostnaderna, under förutsättning att det totala stödbeloppet för innovationsrådgivningstjänster och innovationsstödjande tjänster inte överstiger 220 000 euro per företag under en treårsperiod. Ni som ansöker om stöd för kostnader i form av innovationsrådgivningstjänster eller innovationsstödjande tjänster eller båda, behöver därför lämna in till Energimyndigheten en redogörelse av tidigare innovationsstöd som ni eventuellt har mottagit för innovationsrådgivningstjänster och innovationsstödjande tjänster i enlighet med artikel 28 i förordning (EU) nr 651/2014 (antingen från Energimyndigheten eller från en annan offentlig stödgivare).

2 Finansiering från andra organisationer än Energimyndigheten

Energimyndighetens stöd till företag täcker ofta inte företagets hela kostnad för de projektaktiviteter som företaget söker stöd för. När så är fallet, måste företaget antingen själv stå för den resterande kostnaden, eller hitta annan privat finansiering i form av kontanta medel.

³ Artikel 2.30 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.

⁴ Artikel 2.94 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.

⁵ Artikel 2.95 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.

Observera att någon annan aktör än ditt företag själv inte kan finansiera ditt företags kostnader genom så kallade egeninsatser (även kallat in kind-insatser). Detta beror på att kostnaden för en egeninsats som utförs av en annan aktör inte uppstår hos ditt företag, utan hos den andra aktören. Kostnaden för den andra aktörens egeninsats är med andra ord inte en stödberättigande kostnad för ditt företag.

Energimyndigheten kan komma att ställa högre krav på annan finansiering av stödmottagande företags kostnader än vad kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 kräver. Energimyndigheten kan även kräva annan finansiering av aktörer som bedriver icke-ekonomisk verksamhet (såsom exempelvis universitet, högskolor, kommuner och forskningsinstitut, i den utsträckning arbetet bedrivs inom den icke-ekonomiska verksamheten).

2.1 Finansiering genom andra offentliga medel

Med offentliga medel menas statliga, regionala eller kommunala medel. Det sammanlagda offentliga stödet för samma stödberättigande kostnader får inte överskrida de högsta tillåtna stödnivåer eller belopp som följer av tillämpliga EU-regler, om ett företag får finansiering med offentliga medel både från Energimyndigheten och annan offentlig aktör.⁶ Du måste därför meddela till Energimyndigheten om ditt företag har sökt, erhållit eller planerar att söka stöd från en annan offentlig finansiär för samma kostnader som du ansöker stöd för från Energimyndigheten.

Detsamma gäller för det fall att ditt företag har sökt, erhållit eller planerar att söka stöd som förvaltas direkt av EU:s institutioner utan inblandning av svenska myndigheter (t.ex. Horisont Europa och Innovationsfonden).⁷

Markera stödet som offentlig finansiering i ansökningsformuläret om en stödmottagare har tagit emot annat statligt stöd, såsom annat statligt, regionalt eller kommunalt stöd, eller om ni har tagit emot centralt förvaltat unionsfinansiering för samma kostnader som ni söker stöd för från Energimyndigheten.

3 Stöd till internationella aktörer

Energimyndigheten är restriktiv med att ge forskningsmedel till aktörer som inte har någon verksamhet i Sverige. Detta kan ske i undantagsfall om samtliga av nedanstående kriterier är uppfyllda:

- 1 Det kan styrkas att de aktörer som inte har någon verksamhet i Sverige har en unik kompetens som inte finns hos aktörer i Sverige.
- 2 Projektet är väsentligt för att uppnå programmets mål.
- 3 Det kan ske en tydlig kunskapsöverföring till aktörer i Sverige.

⁶ Se artikel 8.3 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.

⁷ Se artikel 8.2 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.

Energimyndigheten kan neka finansiering till aktörer som inte har någon verksamhet i Sverige även om samtliga av ovanstående kriterier anses vara uppfyllda.